Uchopenie biblickej viery

Category: viera a nádej
written by Drahoslav Vajda | 1. júla 2026

Uverenie v evanjelium Ježiša Krista

Lebo oni sami zvestujú… ako ste sa obrátili od modiel k Bohu, aby ste slúžili Bohu,

živému a pravdivému, a očakávali jeho Syna z nebies, ktorého vzkriesil z mŕtvych, Ježiša,

ktorý nás vychvacuje od príduceho hnevu.

1. Tesalonickým 1:9-10

Úvod

Viera vo všeobecnom zmysle slova je súčasťou výbavy človeka ako stvorenej bytosti (Učenie o viere – I). Sme stvorení s touto stránkou svojej bytosti. Máme ju od začiatku svojej fyzickej existencie, lebo sa rodíme s vlastnosťou a schopnosťou veriť v zmysle definície viery podľa Listu Židom 11:1.
V absolútnom zmysle slova platí, že každý má (nejakú) vieru a tiež platí, že v absolútnom zmysle slova niet neveriaceho človeka. Alebo, ako sa zvykne hovoriť: *Každý má svoju vieru*, čo tiež plne vystihuje túto vlastnosť ľudskej bytosti. Každý pritom verí inak. Rôzni ľudia – rôzna viera. Tak, ako sme jedineční svojou osobnosťou, tak sme jedineční aj svojou vierou, a aby sme toto, túto (stvorenú) stránku a vlastnosť ľudskej bytosti zdôraznili, nazveme ju *ľudská viera*.

Každý človek svoj život buduje na skutočnostiach a faktoch, ktoré považuje za pravdivé, na tom, čo je pre neho pravdou. Prijaté pravdy tvoria pre neho základ, na ktorom potom ďalej stavia, buduje svoj život. Tvoria základ, z ktorého vychádza a odvíja sa u neho všetko ostatné: jeho myslenie, konanie, fungovanie a vôbec – celá jeho existencia. Sú to fakty o materiálnom svete, ktoré prijímame svojimi fyzickými zmyslami. Len tieto fakty (pravdy) však pre život a existenciu človeka nestačia. Svet, v ktorom žijeme, je svet materiálny (viditeľný) a aj duchovný (neviditeľný). Svet je kompletný a pochopiteľný len vtedy, keď berieme do úvahy obe jeho zložky. Preto pre život potrebujeme aj informácie, fakty, pravdy, ktoré fyzické zmysly nedokážu a principiálne ani nemôžu poskytnúť. Potrebujeme poznať a vlastniť aj skutočnosti z nemateriálneho, neviditeľného duchovného sveta. Všetko z nemateriálneho sveta prijímame „nefyzickým zmyslom“, a tým je naša *ľudská*

viera. Často sa hovorí, že fakty neviditeľného sveta vidíme „očami viery“. *Viera je duchovný zmysel, „duchovné oči“ pre „videnie“ (vnímanie) neviditeľného duchovného sveta.*

Tak ako fyzické zmysly nie sú stopercentne spoľahlivé na to, aby pravdivo spoznali materiálnu skutočnosť, rovnako je tomu aj v prípade *očí viery*. A v tom je problém každého jedného človeka. Ani jeho duchovné zmysly, oči viery, nie sú spoľahlivé. Každý človek „vidí“ neviditeľný svet inak – a tým, a v tom je to, že každý verí inak, každý má inú, svoju *ľudskú vieru*. Výrazom *ľudská viera* chceme vyjadriť aj to, že je to jednak spôsob prijímania poznania o neviditeľnom svete a jednak aj súhrn (množstvo) tohto nášho poznania, ktoré je pre nás súhrnom faktov a právd.

Všeobecne v súvislosti s vierou hovoríme o *predmete* a *obsahu* viery. Rovnaké je to aj s *ľudskou vierou*. Aj ona má svoj predmet a obsah.

Predmet a obsah ľudskej viery

Predmetom ľudskej viery je to, na čo sa *oči viery* jednotlivca dívajú; to, čo ho z neviditeľného sveta zaujíma; čo túži poznať a čomu chce rozumieť.

Môžeme hovoriť aj o tom, čo nie je predmetom ľudskej viery, a to je to, na čo sa *oči viery* nedívajú, čo nevidia; alebo čo zo svojho duchovného pohľadu jednotlivec vedome alebo nevedome vylučuje, čo „vidieť“ nechce (napr. pozri Rímskym 1:18-23). O takom človeku hovoríme ako o *neveriacom*, lebo nechce uveriť tomu, čomu iní ľudia veria. V takomto prípade sa samozrejme nedá hovoriť ani o obsahu viery. Ak niekoho označíme za „neveriaceho“, bežne máme tým na mysli, že príslušný človek nemá svoju vieru upriamenú na živého Boha.

Obsahom ľudskej viery je to, čo každý jeden *očami viery* prijal za svoju pravdu. Je to ten súhrn faktov a skutočností z neviditeľného, ktoré jednotlivec považuje za pravdivé, ktoré prijal do svojho vedomia a ktoré vlastní v duchovnom zmysle.

Predmetom a obsahom *ľudskej viery* môže byť všeličo, a tak hovoríme o ateistoch, pohanoch, moslimoch, budhistoch, taoistoch a pod. Predmet a obsah *ľudskej viery* je všeobecne taký, že človeku neposkytuje spásu a ospravedlnenie pred Bohom. Je len jedna jediná viera, skrze ktorú sme ospravedlnení a spasení, a to je *viera v evanjelium Ježiša Krista* (do času obete Ježiša Krista to bola viera známa pod pomenovaním *abrahámovská viera*).

V ďalšom pozornosť zúžime na tých, ktorí majú vieru v evanjelium Ježiša Krista. Je to viera, ktorou je človek pred Bohom ospravedlnený. Je to viera, ktorá je upriamená na Boha a jeho zasľúbenia. *Predmetom* tejto viery je osoba a dielo Ježiša Krista a *obsahom* sú všetky Božie zasľúbenia, ktoré sú v ňom (Rímskym 8:32; 2. Korintským 1:19-20). Táto viera je darom od Boha (Skutky 17:30-31; 2. Petrov 1:1; Júda 1:3). Hovoríme o nej ako o *spasiteľnej viere, biblickej viere, živej viere, viera v Boha, viere v evanjelium Ježiša krista,* poprípade ďalšími synonymatickými výrazmi.

U chopenie biblickej viery

Uverenie v evanjelium Ježiša Krista

Postavenie človeka pred Bohom

Verše z Listu Rímskym 3:18-20 hovoria o tom, akým je človek pred Bohom. Nachádza sa v postavení Božieho nepriateľa, a preto je jeho údelom *večná smrť* a *zatratenie* (Ján 3:36). To všetko preto, lebo svoju vieru neupriamil na Boha a jeho zasľúbenia. To, čo z hľadiska viery potrebuje „urobiť“, je to, že, zjednodušene povedané, svoju vieru, svoju *ľudskú vieru* potrebuje presmerovať a upriamiť tak, aby predmetom jeho viery bola osoba a dielo Ježiša Krista a jej obsahom všetky Božie zasľúbenia, ktoré sú v ňom. Takéto presmerovanie ľudskej viery *od* a *zo* všeličoho iného *k Bohu* znamená *uverenie v evanjelium* a je súčasťou *obrátenia*, *obrátenia sa k Bohu*: „*… zvestujeme evanjelium, aby ste sa obrátili od týchto márností k živému Bohu*“ (Skutky 14:15, pozri tiež napr.: Skutky 4:4, 9:35, 11:21, 20:21, 26:18; 1. Tesalonickým 1:9).

V ďalšej časti budeme hovoriť o tomto procese „presmerovania“ *ľudskej viery* od rôznych márností k živému Bohu. Opätovne podčiarkneme a zdôrazníme, že ide o to, aby sa v zmysle našej terminológie a témy predmetom *ľudskej viery* stal všeobecne Boh a konkrétne Ježiš Kristus a jej obsahom všetky zasľúbenia, ktoré sú v ňom (Rímskym 8:32; 2. Korintským 1:19-20).

Proces „presmerovania“ ľudskej viery

Usvedčenie z viny

Keď Pán Ježiš Kristus pripravoval učeníkov na svoj odchod k Otcovi, hovoril im o Svätom Duchu, ktorý bude zoslaný (Ján 14). Okrem iného im povedal, že keď Svätý Duch príde, bude usvedčovať svet: „*A keď on príde, bude usvedčovať svet o hriechu, o spravodlivosti a o súde.*“

Svätý Duch zostúpil na Letnice a stále je na tomto svete prítomný a koná tu svoje dielo usvedčovania. Neobrátených usvedčuje o tom, že ich hriechy a predovšetkým hriech neviery v Božieho Syna ich pred Bohom robia vinnými. Že človek pred Bohom potrebuje byť v postavení spravodlivého (ospravedlneného). A že tí, ktorí neuveria v Božieho Syna, budú stáť pred Božím súdom a budú odsúdení.

Usvedčovanie je výslovné dielo Svätého Ducha vo vedomí človeka a týka sa každého, kto ešte nie je veriacim v Ježiša Krista. Snahe Svätého Ducha o usvedčenie je možné odolávať a odmietať ho (Skutky 7:51). Ak sa však Svätý Duch stiahne, t.j. prestane s usviedčaním, človek potom už nemá žiadnu možnosť obrátenia (pokánia, uverenia a následného ospravedlnenia), pretože chýba usvedčenie, chýba pocit viny.

Pod „usvedčením“ rozumieme to, že človek dôjde k presvedčeniu (pochopí a prijme), že je skrz naskrz skazený a porušený, že sa (za)choval zle, že je

pred Bohom vinný a že je pravdou to, čo o ňom hovorí Božie slovo napr. vo veršoch Rímskym 3:9-18. V usvedčení človek vidí seba Božími očami, rozmýšľa a hľadá východisko zo svojho žalostného postavenia vinníka pred Bohom, činí pokánie. Usvedčením z hriechu celý proces, ktorý sme v tomto článku voľne nazvali *presmerovanie ľudskej viery*, začína. Je prvou etapou, je počiatkom *obrátenia*. Ako však môže byť hriešny, na seba zameraný človek, spasený?

Zrodenie viery v evanjelium

V Liste Rímskym apoštol Pavol píše o tom, ako človek prichádza k spaseniu, ako je zachránený pred odsúdením. Vo veršoch 10:8-13 na prvom mieste uvádza *vieru v srdci* apotom vo verši 14 sa pýta: „*Ale ako budú vzývať toho, v ktorého neuverili? Ako uveria v toho, o ktorom nepočuli? A ako počujú bez kazateľa?*“ Sú to veľmi dôležité otázky, lebo poukazujú na podstatu procesu *zrodu viery v evanjelium* a na podstatu vzťahu človeka k Bohu.

Ale ako budú vzývať toho, v ktorého neuverili? Význam slova *vzývať* sa dá vyjadriť aj slovami: *uctievať, volať na (k), modliť sa.* Človek, ktorého predmetom viery nie je Boh, ktorého viera nie je zameraná na Boha, ten Boha neuctieva, nevolá k nemu, lebo jednoducho nemá vieru, že Boh existuje. Uctieva (vzýva) všeličo iné, len nie Boha vo všeobecnosti a konkrétne nie Boha Spasiteľa, nie Pána Ježiša Krista. Aby Boha uctieval, aby volal k nemu, musí najprv mať v neho vieru, musí v Boha uveriť. A to je to, na čo sa v tejto pasáži zameriavame. Chceme naznačiť, ako sa od neverenia v Boha dá prísť k viere v neho. Inými slovami: Ako dochádza k tomu, že viera človeka je presmerovaná od všelijakých márností a modiel na živého Boha Spasiteľa. Ako vzniká v srdci človeka viera v evanjelium?

Ako uveria v toho, o ktorom nepočuli? Druhá otázka nás už smeruje k jadru samotného procesu uverenia. Sedemnásty verš hneď aj odpovedá na túto otázku a vysvetľuje ju: „*Tak teda viera z počutia a počutie skrze slovo Božie*.“ (Evanjelický preklad: „*Teda viera je z počúvania skrze slovo Kristovo.*“) Viera – a na tomto mieste máme na mysli vieru v evanjelium Ježiša Krista, je teda z počutia, a to z počutia Božieho slova. Či je v preklade uvedené *Božie slovo* alebo *Kristovo slovo*, to nič nemení na spôsobe, ako vzniká viera vedúca k ospravedlneniu – *Božie slovo* alebo *Kristovo slovo* je vždy to isté Božie slovo (pozri Ján 10:10, 17:7-8 a celám kapitola). Aby človek uveril v Boha a v evanjelium, musí tieto pravdy počuť, musí sa o nich dozvedieť a to sa deje ich zvestovaním, a to zvestovaním evanjelia.

A ako počujú bez kazateľa? Tretia otázka poukazuje na to, že sú to kazatelia, kazatelia Božieho slova, ktorí prinášajú dobrú zvesť o spasení. Samozrejme, aby človek niečo počul, musí mu to byť hovorené (kázané).Tento verš v spojení s veršom Rímskym 10:15 poukazuje tiež na to, že sú to kazatelia, ľudia, ktorí zvestujú cestu spásy, a nie iné bytosti.

Súhrnne môžeme povedať: Spasenie je z viery v evanjelium Ježiša Krista. Je z viery v osobu a dielo Pána Ježiša Krista a vo všetky zasľúbenia, ktoré sú v ňom. Táto viera môže vzniknúť len a len z počutia Božieho slova.

Viera je z počutia

Aby sa človek obrátil k Bohu, mal v neho vieru, musí počuť evanjelium, tú dobrú správu o spasení: „*Tak teda viera z počutia…*“ (verš 17).Pozornosť sústredíme na ďalšie slová sedemnásteho verša: „*… a počutie skrze slovo Božie*“, ktoré hovoria o tom, čo potrebuje človek v evanjeliu počuť a čo mu je v evanjeliu potrebné zvestovať (hovoriť), aby mal vieru vedúcu k ospravedlneniu. Je to Božie slovo (alebo Kristovo slovo), ktoré dáva vznik spasiteľnej viere.

Dva hlavné spôsoby, ako človek môže *počuť* Božie slovo

Prvý spôsob je cez kázané evanjelium Ježiša Krista a *druhý* je cez zapísané Božie slovo, cez Bibliu. V kázanom (hovorenom) evanjeliu je to zrejmé: kazateľ hovorí, zvestuje a poslucháči počujú. Ale ako je to s „počutím“ cez zapísané Božie slovo!?

Všetko, čo je zapísané v Biblii, je Božie slovo. Boh v nej zjavuje celý svoj zámer s človekom a celým vesmírom, a to od jeho vzniku až po konce časov a nové nebo a novú zem. Svätý Duch svedčí o Kristovi, o jeho osobe a diele (Ján 6:63-65) a dosvedčuje a potvrdzuje pravdy zapísaného Božieho slova. To, či človek uverí či už počutému, či zapísanému Božiemu slovu, závisí od toho, či je pre neho to zapísané alebo zvestované slovo *oživené Svätým Duchom.* Človek, ktorý zvestovanému či zapísanému Božiemu slovu uverí, „opúšťa“ vieru, ktorú doteraz mal a ktorou doteraz existoval – a do základu svojej existencie, života, kladie vieru v evanjelium Ježiša Krista a zasľúbenia, ktoré sú v ňom.

Viera v srdci a jej vyznávanie ústami

V Rímskym 10:8-10 sú v slovách apoštola Pavla uvedené základné požiadavky na spasenie. Sú to: *viera* a jej *vyznanie*. Rovnaký dôraz je kladený na *vieru v srdci* a na jej *vyznanie ústami*.

Viera k ospravedlneniu, spasiteľná viera vzniká, ako sme písali v predchádzajúcom texte, z počutia Božieho slova, z počutia evanjelia. Boh však od toho, kto uveril, okrem prijatia viery očakáva ešte ďalší krok. Tým je vyznanie, alebo vyznávanie viery v Ježiša Krista z Nazareta, ktorá sa nachádza v jeho srdci: „(8) *Ale čo hovorí z viery spravodlivosť? Blízko teba je slovo, v tvojich ústach a v tvojom srdci. To jest to slovo viery, ktoré kážeme.* (9) *Lebo keď vyznáš Pána Ježiša svojimi ústami a uveríš vo svojom srdci, že ho Boh vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený.* (10) *Lebo srdcom sa verí na spravodlivosť, a ústami sa vyznáva na spasenie*.“ Prejdime si tieto verše jeden po druhom.

Verš 8

Pre získanie pripočítanej spravodlivosti z viery Písmo požaduje mať v ústach a v srdci slovo, a to konkrétne a presne to slovo, ktoré sa evanjeliom

zvestuje. Toto slovo, spôsobujúce vieru v Ježiša Krista, treba mať v srdci a toto isté slovo (ako svoju vieru) vyznať (vyznávať) ústami.

V evanjeliu sa káže *slovo viery*. Týmto *slovom* sú Božie pravdy a fakty o Ježišovi Kristovi, o Pánovi, ktoré počúvame a prijímame – tieto sa následne tým aj stávajú našou pravdou, napĺňajú naše srdce, usídľujú sa v ňom. Hovoríme, že takýto človek počutím kázaného slova uveril v evanjelium Ježiša Krista. Kázané slovo evanjelia usídlené a zostávajúce v srdci počúvajúceho tvorí obsah jeho viery. Je to *slovo viery*, ktoré u počúvajúceho spôsobuje vznik viery vedúcej k ospravedlneniu („*Tak teda viera z počutia…*“, verš 17).

Rovnako ako usvedčovanie z hriechu môže človek odmietať, tak aj *slovo viery* zvestované v evanjeliu. O takejto situácii hovorí Písmo v iste Židom v tretej kapitole a v Židom 4:2: „*Lebo aj nám sa zvestovalo evanjelium ako aj tamtým. Ale tamtým neosožilo slovo zvesti, pretože sa nezmiešalo s vierou tých, ktorí počuli*.“ V tomto prípade ľudia slovo zvesti evanjelia síce ušami počuli, ale ho neprijali, neprivlastnili si ho. *Slovo viery* sa nezmiešalo s ich vlastnou vierou, nepoložili si ho do svojho základu svojim „mechanizmom viery“, nestalo sa ich vlastnou vierou, a preto nedošlo k presmerovaniu ich viery na živého Boha. Počuli zvuk slov, ale *nepočuli hlas Svätého Ducha* (Židom 3:7-19).

Verš 9

V evanjeliu sa zvestuje, že Ježiš Kristus Nazaretský *bol vydaný pre naše hriechy a vstal z mŕtvych pre naše ospravedlnenie* (Rímskym 4:23-25; Skutky 2:31-32). A tiež to, že *Pánom i Kristom ho učinil Boh* (Skutky 2:36) a jemu je *daná každá moc na nebi aj na zemi* (Matúš 28:18). Aj toto je súčasťou viery v Ježiša Krista, viery (slova) v srdci a vyznania ústami.

Verš 10

Viera vedúca k ospravedlneniu, viera v srdci, vzniká počúvaním Božieho slova. To, že sa takáto viera naozaj usídlila v srdci, že srdce je plné pravdy slova evanjelia, sa prejaví vyznávaním ústami. V srdci sa nachádza *slovo viery* a ústami sa vyznáva to slovo, ktoré je v srdci. V prípade spasiteľnej viery je v srdci veriaceho Božie slovo, slovo evanjelia, *slovo viery* a toto isté slovo je aj v jeho ústach, v jeho vyznaní (vyznávaní).

Vyznávanie viery je vlastne hovorenie, opakovanie, potvrdzovanie toho istého slova, ktoré bolo kázané v evanjeliu. Vyznávanie je prejav stotožnenia sa s Božím slovom. To je význam a dôležitosť vyznávania: Je to dosvedčovanie stotožnenia sa s Božou pravdou. Človek najprv uverí počutému slovu a má ho v srdci, je jeho vierou, a potom ústami hovorí to, čo má v srdci – a v srdci má Božie slovo.

Vyznávanie je stotožnenie sa s tým, čo hovorí Boh vo svojom posolstve ľuďom (2. Korintským 5:20). Pritom najprv musí byť v srdci človeka viera vedúca k ospravedlneniu a následne jej vyznanie ústami – čoho dôsledkom je spasenie v plnom význame tohto slova. Oboje (viera v srdci a vyznanie ústami) sú

človeku potrebné na spasenie, lebo to, čo je v jeho srdci, to hovoria jeho ústa a čo je v ľudskom srdci, pozná sa podľa toho, čo je v jeho ústach. Keď je v jeho srdci spasiteľná viera, v jeho ústach je *slovo viery* a to je to isté slovo, ktoré je zvestované v evanjeliu. Takýto človek je Bohom ospravedlnený, je mu pripočítaná spravodlivosť Ježiša Krista (Rímskym 5:1-2).

Ak v srdci niet *slova viery*, niet ho ani v ústach. Ak oboje nie je prítomné v živote jednotlivca, tak Boh takéhoto človeka neprehlási za spravodlivého – nie je mu pripočítaná spravodlivosť z viery, hnev Boží zostáva na ňom a stále sa ešte nachádza pod odsúdením (Ján 3:18 a 36).

Úprimné vyznanie a opakované vyznávanie viery v Ježiša Krista svedčí o tom, že sa táto viera v srdci vyznávajúceho usídlila, že je jeho súčasťou a základom, na ktorom stojí a na ktorom buduje svoj život.

K viere niet inej alternatívy

Všetci ľudia majú k Bohu nejaký postoj. Pritom z hľadiska ospravedlnenia a konečného cieľa, a tým je večný život, je možný len jeden z nasledovných dvoch postojov: Je to buď *postoj viery* (človek verí v Boha; má vieru v evanjelium Ježiša Krista), alebo *postoj neviery* (človek nemá biblickú vieru v Boha; má vieru v niečo iné alebo v niekoho iného). *Tretia možnosť neexistuje!* Prístup k Bohu je možný iba vierou v neho. Do jeho milosti môžeme vstúpiť len skrze vieru: „*A bez viery nie je možné ľúbiť sa Bohu. Lebo ten, kto prichádza k Bohu, musí veriť, že je, a že tým, ktorí ho snažne hľadajú, je odplatiteľom*“ (Židom 11:6).

Ľudia sa často snažia zaľúbiť Bohu a prísť k Bohu iným spôsobom ako vierou. Snažia sa Bohu zaľúbiť svojimi dobrými skutkami, morálkou, charitatívnou činnosťou, životom v náboženskej činnosti a všeličím iným, ale bez viery nič z toho nie je pre Boha prijateľné. Nič bez viery v evanjelium Ježiša Krista a zasľúbení daných v ňom Boh neprijíma. Bez tejto viery všetko sú to pred ním len mŕtve skutky a hriech („*A všetko, čo nie je z viery, je hriech*“ – Rímskym 14:23). Bez ohľadu na to, aké dobré máme úmysly a skutky, akí sme úprimní či horliví, k viere nie je žiadna alternatíva. Bez viery sa *nemôžeme* ľúbiť Bohu. Bez viery je to nemožné, ale

ale spravodlivý bude žiť z viery

(Rímskym 1:17).

Návrat na kategóriu „Počiatky učenia o Kristu“

Prechod na kategóriu „Biblické učenia“

Prechod na „Nové články“ na stránke

Prechod na úvodnú stránku – Úvod